



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

VI kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-158, 168-06
RM 10-19, 52, 62, 68, 69-07
RM 10-113, 130, 134-07

Druk nr 71

Warszawa, 6 listopada 2007 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekty ustaw:

- 1) o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw,
- 2) o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw,
- 3) o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw,
- 4) o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych,
- 5) o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych,
- 6) o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego,
- 7) o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego,**
- 8) o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny skarbowy, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo prasowe,

- 9) o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawy o kuratorach sądowych wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych,
- 10) o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych oraz autopoprawką.

W załączeniu przedstawiam także opinie dotyczące zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tych sprawach w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 61 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy pomoc ofiarom przestępstw, mogą w sprawach o roszczenia z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, który stanowi przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego w postępowaniu karnym, wytaczać za zgodą obywateli powództwa na ich rzecz oraz, za zgodą powoda, wstępować do postępowania w każdym jego stadium.”;

2) w art. 416 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli skarga o wznowienie postępowania została oparta na podstawie wznowienia określonej w art. 401¹.”;

3) w art. 753¹ w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) rentę, a także wyłożenie z góry kosztów leczenia, z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę życia żywiciela albo rozstrój zdrowia oraz

o zmianę uprawnień objętych treścią dożywocia na dożywotnią rentę;”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331 i Nr 61, poz. 418.

UZASADNIENIE

1. Pierwsza z proponowanych zmian dotyczy poszerzenia katalogu organizacji społecznych, które mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli i wstępować za ich zgodą do już toczących się postępowań (art. 61 K.p.c.). Taka inicjatywa legislacyjna wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym (wszak wydaje się, że poszkodowani deliktami stanowiącymi przestępstwo zasługują na niemniejszą ochronę niż konsumenci) oraz uwzględnia postulat wyrażony w tej sprawie przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Przedstawiona propozycja może mieć znaczenie praktyczne szczególnie w tych wypadkach, gdy istnieją trudności w realizacji uprawnień procesowych przez samego poszkodowanego (np. przedłużająca się rekonwalescencja). Dlatego też cenne byłoby wykorzystanie w tych przypadkach potencjału organizacji społecznych, do których zadań statutowych należy pomoc ofiarom przestępstw.
2. Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2006 r. (sygn. akt. SK 19/05) przepis art. 416 K.p.c. w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność wznowienia postępowania w sytuacji, gdy podstawą skargi o wznowienie jest art. 401¹ K.p.c., uznany został za niezgodny z art. 190 ust. 4, a przez to z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec powyższego konieczna stała się taka zmiana art. 416 k.p.c., aby przepis ten nie wyłączał dopuszczalności wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym na skutek skargi o wznowienie, w przypadku gdy podstawą skargi o wznowienie jest orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego, na podstawie którego wydane zostało zaskarżone orzeczenie, z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą (art. 401¹ K.p.c.).

Stosownie do tego proponuje się dodanie w art. 416 K.p.c. § 2, zgodnie z którym zakazu wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym na skutek skargi o wznowienie nie stosuje się,

w przypadku gdy wznowienie nastąpiło na podstawie wznowienia określonej w art. 401¹ K.p.c.

3. Jest faktem powszechnie znanym, że zakłady ubezpieczeń wstrzymują się z wypłatą świadczenia do chwili prawomocnego zakończenia postępowania karnego przeciwko sprawcy. W tym stanie rzeczy celowe jest poszerzenie możliwości, które dają poszkodowanym przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o zabezpieczeniu. Chodzi tu o zabezpieczenie nowacyjne, które polega na stworzeniu na czas trwania procesu nowej prowizorycznej sytuacji, w której na zobowiązanego byłby nałożony obowiązek zapłaty, jednorazowo albo okresowo, pewnej sumy pieniężnej. Celem zabezpieczenia w tym przypadku nie jest zapewnienie egzekucyjnego wykonania przyszłego wyroku, lecz natychmiastowe dostarczenie uprawnionemu środków utrzymania. W tym zakresie zabezpieczenie prowadzi do prowizorycznego zaspokojenia uprawnionego, a zakaz z art. 731 K.p.c. nie ma zastosowania.

Ten szczególny sposób zabezpieczenia jest określony w art. 753 § 1 K.p.c.:

„W sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu obowiązanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej. W sprawach tych podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia.”

Art. 753¹ § 1 K.p.c. stanowi, że przepis art. 753 K.p.c. stosuje się odpowiednio m.in. do zabezpieczenia roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę życia żywiciela albo rozstrój zdrowia.

Nie można pominąć, że te możliwości szybkiej reakcji w drodze zabezpieczenia przewidzianego w art. 753 § 1 K.p.c. nie obejmują żądania, o którym mowa w art. 444 § 1 zd. 2 K.c. (żądanie wyłożenia z góry sumy potrzebnej na koszty leczenia). Przed nowelizacją przepisów o zabezpieczeniu takie stanowisko zajął na gruncie ówczesnej normy art. 753 § 2 K.p.c. – zbliżonej do obecnie obowiązującej – Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 1970 r. (III CRN 112/70, OSPiKA 1972, z. 1, poz. 1).

Ponieważ nie powinna budzić wątpliwości zasadność wprowadzenia możliwości nowacyjnego zabezpieczenia także w zakresie tego roszczenia, proponuje się stosowną nowelizację art. 753¹ § 1 K.p.c.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje projekt ustawy

1. Propozycja przyznania organizacjom społecznym, do których zadań statutowych należy pomoc ofiarom przestępstw, prawa wytaczania za zgodą obywateli powództwa na ich rzecz oraz wstępowania za zgodą powoda do postępowania (art. 1 pkt 1 projektu), dotyczy wskazanych w tym przepisie organizacji społecznych, a także podmiotów będących stronami postępowań, które organizacje takie będą mogły wytaczać albo do których będą mogły wstępować.
2. Zaproponowana w art. 1 pkt 2 projektu zmiana, umożliwiająca występowanie ze skargą o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym na skutek skargi o wznowienie w sytuacji, gdy podstawą skargi jest orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności aktu normatywnego, na podstawie którego wydane zostało zaskarżone orzeczenie, z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą, może potencjalnie dotyczyć wszystkich osób fizycznych i prawnych, a także jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które byłyby uprawnione do wnoszenia takich skarg, jak również wszystkich podmiotów, których praw i obowiązków może dotyczyć postępowanie wznowione na skutek wniesienia skargi.
3. Propozycja wprowadzenia możliwości zabezpieczenia roszczeń o zwrot albo wyłożenie z góry kosztów leczenia z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub utratę życia żywiciela albo rozstrój zdrowia przez zobowiązanie obowiązanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej (art. 1 pkt 3 projektu) dotyczy osób uprawnionych do występowania ze wskazanymi w tym przepisie roszczeniami odszkodowawczymi oraz osób zobowiązanych do zapłaty odszkodowania.

II. Konsultacje

1. Projekt ustawy został przedstawiony do zaopiniowania Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej, Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych i Prezesowi Krajowej Rady Notarialnej.

Ponadto, w ramach konsultacji, projekt ustawy został przedstawiony następującym organizacjom, które w ramach swej działalności zajmują się obroną praw ofiar przestępstw: Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Stowarzyszeniu Pacjentów Primum Non Nocere, Społeczno-Oświatowemu Stowarzyszeniu Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator”, Stowarzyszeniu „Katon” – Centrum Pomocy Ofiarom Przestępstw, Fundacji Pomocy Ofiarom Przestępstw.

W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi do projektu.

2. Projekt ustawy został także udostępniony, stosownie do brzmienia art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), za pośrednictwem Internetu na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zainteresowania pracami nad projektem na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa nie zgłoszono.

III. Skutki społeczno-gospodarcze i finansowe projektu ustawy

1. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Z uwagi na charakter proponowanych zmian nie można oszacować ich wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny

Wprowadzane projektem zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, ani na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

IV. Wstępna opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Proponowane zmiany nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.



URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min EOT/ *M16* /12007/DP/ik

Warszawa, *18.05.* 2007 r.

Pani Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister!

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr RM-10-69-07), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości